

[Sønderby]

blive færdig, men det er i hvert fald afgørende for de værnepligtige befalingsmænd, der er inde nu, at vi hurtigt får dette lovforslag vedtaget.

Pelle Voigt (SF):

Nu er SF som bekendt ikke deltager i forsvarsforliget og har derfor heller ikke noget ansvar for forsvarsforligets ordlyd, hverken hvad angår selve forliget af 29. juni 1984 eller tillægsaftalen af 27. august 1985.

Men naturligvis interesserer vi os levende for forliget, og der er en enkelt del af forliget, kan jeg afsløre her for forsvarsministeren, vi er meget varme tilhængere af, og det er beslutningen om at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal undersøge anvendelsen af de værnepligtige og værnepligtens effektivitet.

Vi kan ikke, sådan som vi læser forsvarsforliget – stående udenfor – se, at der i forsvarsforligsteksten er belæg for, at ministeren nu generelt forlænger værnepligten ved kamp- og ingeniørtropperne. Det er der ikke taget stilling til i selve forliget, så vidt vi kan se. Det er en stillingtagen, som efter teksten først kan ske, når udvalgets betænkning er færdig.

Jeg må sige, at det har vakt nogen undren, at man i går i dagbladet Politiken kunne se en generalmajor, H. M. H. Boysen, citeret for, at der i foråret skulle være udarbejdet en rapport om spildtid i hærens uddannelser, men at den ikke kan anvendes, fordi den er for politisk følsom.

Hvis man skal tage stilling til nogen som helst forlængelse af værnepligten, uanset om man er forsvarsforligsparti eller ej, er det helt afgørende, at vi får en klar analyse af, hvor effektivt uddannelsesperioden i værnepligtsperioden i øjeblikket anvendes. Derfor er det helt afgørende, at forsvarsudvalget får denne spildtidsrapport, mens det arbejder med sagen, og at vi får mulighed for at tage endelig stilling til ministerens forslag, når der foreligger en rapport fra den arbejdsgruppe, som skulle være nedsat, og som skulle være fremkommet med materiale i medfør af forsvarsforliget.

I den forbindelse synes vi, det ville være meget spændende, om der kan blive lejlighed til at drøfte hele spørgsmålet om den differentierede værnepligt og den kolossale uret-

færdighed, der ligger i, at man med ministerens forslag får en værnepligtstid, der i den ene ende omfatter 6 måneder og i den anden ende omfatter op til 27 måneder, og at det i virkeligheden afhænger af lodtrækning, hvor lang tjenestetid man får. Det betyder, at værnepligtsbyrden pludselig vil blive kolossalt mere ulige fordelt, end den er i øjeblikket, og det synes vi der er grund til at drøfte meget omhyggeligt i udvalget.

Vi vil også gerne – vi håber, det bliver muligt, når vi ser den endelige rapport fra arbejdsgruppen – have en drøftelse af, hvad man egentlig i dag anvender de værnepligtige til, hvor mange der f.eks. bare anvendes som såkaldte »skødehunde«, til at servere i officersmesserne, og om det er rimeligt at anvende værnepligtige på den måde, og om der overhovedet med henvisning til specifikke funktioner kan dokumenteres noget som helst behov for en udvidelse af tjenestetiden. Indtil nu er en sådan dokumentation ikke blevet fremlagt. Vi håber, at det vil være muligt for ministeren i udvalget, og vi håber, at det vil blive muligt på baggrund af den rapport, vi spændt afventer fra den ikke særlig aktivt arbejdende gruppe, at tage stilling til disse ting, når disse oplysninger foreligger.

Vi anser det naturligvis for helt afgørende, at forsvarsudvalget i denne sag ikke behandles som et blot og bart ekspeditionskontor for forsvarsforligspartierne, men at alle relevante oplysninger kommer frem under udvalgets arbejde, herunder den omtalte rapport om spildtiden i værnepligtsuddannelsen, som øjensynlig, hvis man da skal tro det, der stod i Politiken i går, er så belastende, at man i denne situation ikke ønsker at fremlægge den.

Det kunne jo tænkes, at rapporten indeholdt betragtninger, som gik imod hele ideen om en udvidelse af værnepligten, fordi der i den nuværende værnepligtstid er så meget spild, at man ved at afskaffe den helt kunne slippe for den kolossale uretfærdighed, der ligger i ideen om differentieret værnepligt, og den opsplitning, det vil medføre imellem de værnepligtige indbyrdes og imellem de værnepligtige og det kontraktansatte personale.

Vi glæder os meget til behandlingen af denne sag i forsvarsudvalget.

Dagmar Mørk Jensen (RV):